

ДЯЧЕНКО Олександр,
ад'юнкт кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СЛУЖБОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В ПОЛІЦІЇ У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Відкрита збройна агресія російської федерації, яка продовжилась у лютому 2022 року викликала необхідність мобілізації сил і засобів для збереження державності та перегляду низки нормативних актів для наближення нашої перемоги.

Не залишилися в остронь і поліцейські та порядок організації їх діяльності. Зокрема, 15.03.2022 вступив у силу Закон України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» [3] та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану», яким було внесено зміни в порядок проведення службового розслідування в умовах дії воєнного стану [2].

У той же час, в самому Законі зазначено, що у період дії воєнного стану службове розслідування проводиться з дотриманням вимог цього Статуту з урахуванням особливостей самого періоду.

Особливостями проведення службового розслідування у період дії воєнного стану є: службове розслідування призначається та проводиться у формі письмового провадження. Таким чином, з метою економії адміністративно-командних ресурсів дозволить пришвидшити процедуру проведення службового розслідування.

Законодавчі новели надають можливість проводити службове розслідування за фактом порушення поліцейським службової дисципліни як дисциплінарною комісією, так і однією особою, у тому числі безпосередньо уповноваженим керівником, який одноособово здійснює передбачені Статутом повноваження дисциплінарної комісії. Водночас, зміни не стосуються Статті 18. Забезпечення поліцейському права на захист Закону, що не виключає участь представника (адвоката) у дисциплінарному провадженні [1].

Важливою зміною є також зміна терміну проведення службового розслідування. Службове розслідування має бути завершене протягом 15 календарних днів з дня його призначення уповноваженим керівником. У разі потреби цей строк може бути продовжений керівником, який призначив службове розслідування, але не більш як на 15 календарних днів.

Важливою, на наш погляд, є умова, що До строку проведення службового розслідування не зараховується документально підтверджений час перебування поліцейського, стосовно якого проводиться службове розслідування, у відрядженні чи на стаціонарному лікуванні в закладах охорони здоров'я, розташованих на підконтрольних органам державної влади територіях. Це дозволить уникнути зловживанням з боку поліцейського шляхом перебування останнім на лікарняному чи у відрядженні.

У разі вчинення поліцейським, відносно якого проводиться службове розслідування, вчинено інший дисциплінарний проступок, обставини його вчинення підлягають перевірці уповноваженою особою під час проведення такого службового розслідування. На наш погляд це важлива новела, яка дозволить уникнути додаткової паперової тяганини. Проте залишається не зрозумілим, як відраховувати термін проведення службового розслідування. Логічно було б відраховувати його термін з моменту приєднання ново виявленого факту порушення, однак службове розслідування проводиться на основі виданого наказу і дата реєстрації такого наказу є початком відліку раніше зазначеного терміну.

За результатами службового розслідування уповноважена особа складає висновок. У разі проведення службового розслідування безпосередньо керівником, який його призначив, висновок не складається, а обставини вчинення дисциплінарного проступку відображаються в наказі про притягнення до дисциплінарної відповідальності або в довідці про відсутність в діях поліцейського ознак дисциплінарного проступку.

Службове розслідування вважається завершеним у день затвердження керівником, який призначив службове розслідування, чи особою, яка його заміщує, висновку за результатами службового розслідування.

У разі проведення службового розслідування безпосередньо керівником, який його призначив, днем завершення службового розслідування є день підписання наказу про притягнення поліцейського до дисциплінарної відповідальності або довідки про відсутність в діях поліцейського дисциплінарного проступку, яка підлягає реєстрації в органі поліції.

Під час проведення службового розслідування уповноважена особа зобов'язана запропонувати поліцейському або іншій особі, обізнаній з обставинами вчинення дисциплінарного проступку, надати пояснення, але доволі часто це не відбувається.

У разі відсутності поліцейського на службі уповноважена особа зобов'язана викликати його для надання пояснень. Виклик здійснюється шляхом його безпосереднього вручення поліцейському або надсилання поштовим зв'язком чи з використанням електронної комунікації [2].

За наявної можливості надсилання виклику поштовим зв'язком здійснюється рекомендованим листом на адресу місця проживання поліцейського, що зазначена в його особовій справі.

Надсилання виклику з використанням електронної комунікації здійснюється виключно на адресу електронної пошти поліцейського чи за іншими контактними даними, які зазначені в його особовій справі або які наявні в розпорядженні його безпосереднього керівника.

Виклик надсилається з таким розрахунком, щоб поліцейський, який викликається, мав не менше однієї доби для прибуття за вказаною у виклику адресою.

У разі встановлення за результатами службового розслідування в діях поліцейського дисциплінарного проступку видається письмовий наказ про застосування до нього одного з видів дисциплінарного стягнення з урахуванням особливостей, визначених Законом.

У разі відсутності поліцейського, якого притягнуто до дисциплінарної відповідальності, без поважних причин на службі копія наказу про застосування до нього дисциплінарного стягнення надсилається поштовим зв'язком (у разі можливості) на адресу місця проживання, зазначену в його особовій справі, або з використанням електронної комунікації за контактними даними, які наявні в розпорядженні його безпосереднього керівника.

Поліцейський вважається таким, що ознайомлений з наказом про застосування дисциплінарного стягнення, після спливу чотирьох календарних днів з дня його відправлення поштовим зв'язком або після спливу двох календарних днів – у разі відправлення з використанням електронної комунікації, але це трохи не вірно тому що бувають перебої з роботою пошти та електропостачання.

Поліцейський має право подати рапорт про перегляд застосованого до нього дисциплінарного стягнення або його скасування протягом трьох днів з дня його виконання (реалізації) шляхом подання рапорту до прямого керівника особи, яка застосувала дисциплінарне стягнення, а також шляхом звернення до суду в установленому порядку. В той же час поліцейський має право оскаржити застосоване до нього дисциплінарне стягнення, звернувшись до адміністративного суду протягом 15 днів з дня його ознайомлення з наказом про притягнення до дисциплінарної відповідальності [2].

На наш погляд зменшення терміну оскарження результатів службового розслідування дещо звужує права поліцейського на захист як людини та громадянина. Водночас складні часи вимагають прийняття складних рішень але не скорочення в галузі захисту прав.

Список використаних джерел:

1. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України. Закон України від 15.03.2018 р. № 2337-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 29, ст. 233. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#n11>.
2. Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану. Закон України від 15.03.2022 р. № 2123-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-20#n171>.
3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.